

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", С. ХИТОВО, ОБЩИНА ДОБРИЧКА

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ

НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

В ОУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ С.ХИТОВО, ОБЩИНА ДОБРИЧКА , ОБЛАСТ ДОБРИЧ

Учебна 2016/2017г.

1.Същност: ТорМОЗЪТ е форма на насилие, която се определя като сбор от *съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група*. Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението, е „торМОЗ“. Ключови в разбирането за торМОЗА са следните характеристики на това поведение:

- Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
-Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;

-Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически торМОЗ - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален торМОЗ - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди; **Психичен торМОЗ** - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален торМОЗ - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на торМОЗ, изолиране.

ТорМОЗЪТ може да бъде реален или **виртуален**. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook;

- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават;

- снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

2.Задължение на всеки учител и възпитател:

Да се намеси за да прекрати ситуация на торМОЗ, на която е станал свидетел.

3.Мерки за намаляване на риска от училищния торМОЗ между учениците в ОУ "Васил Левски"с. Хитово:

- На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуличностна толерантност.

- Запознаване на учители, родители и ученици със Заповед №РД 09-611/18. 05.2012г. и с настоящия „Механизъм за противодействие на училищния торМОЗ между учениците в училище“;

- Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информиране от класните ръководители „Какво е насилие и торМОЗ? Как да го разпознаваме?“ :

-Сред родители на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител;

-Сред ученици в часа на класа и в приемното време на класния ръководител.

- Извършване оценка на тормоза в началото и в края на учебната година. Анкетата се провежда от класните ръководители до края на м. октомври и м. юни. Обработка се от Координационен съвет.
- Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.

4. Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в ОУ „Васил Левски”,с. Хитово:

-Създаване на **Координационен съвет**, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

Председател: Шенгюл Ибраимова Раимова-директор

Членове:1. Румяна Желева Иванова- старши учител I-IV ;

2. Янка Кръстева Георгиева –ст.учител прогимн.етап;

3. Павлета Борисова Керанова-старши учител в ЦДО;

4. Бюлент Мустафа Мустафа-родител;

Планиране на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност;

-*Дейности на ниво класна стая/паралелка:*

Съгласно „План за час на класа”.

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

-*Дейности на ниво училище:*

Съгласно Годишен план на ОУ „Васил Левски”с. Хитово:

Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз;

Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти

-*Дейности с родителско участие:*

Участие в училищни инициативи и мероприятия.

5. Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците.

<u>Ниво на тормоз</u>	<u>Отговор на училището</u>	<u>Отговорни лица</u>
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване - изгъване на нарушеното правило -налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз -възстановяване на щетата, разговаря се с родителите	Класен ръководител
Сериозно - злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето-жертва, така и на детето-извършител.	Насочване към МКБППМН и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз - среща с родителите - възстановяване на щетата - включване на учениците в допълнителни програми	Координационния екип

6. Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в ОУ „Васил Левски”,с. Хитово:

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител /възпитател.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило;

- Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;

- Класният ръководител/възпитател наблюдава детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

-Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;

-Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

7. Регистриране на ситуации на тормозI .

I.Създава се регистър на училището

II.Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „предприети мерки“, „подпис“. Този регистър се съхранява на достъпно място при Координационния съвет .

III. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с председателя на УКБПП.

IV. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният екип предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“ по местоживееене и отдела за „Закрила на детето“, на чиято територия е училището, местните комисии за БППМН, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

Изготвил: Шенгюл Раимова